

Katı Numunelerde Asbest Tür Tayini Parametresinden Yetkilendirilen/Yetki Başvurusunda Bulunmak İsteyen Laboratuvarların Dikkatine;

1. İş Hijyeni Ölçüm Test ve Analizleri, Katı Numunelerde Asbest Tür Tayini parametresinden yetkilendirme süreci kapsamında yer almayan faaliyetlere aşağıda yer verilmiştir:

1-a. İş Hijyeni Ölçüm Test ve Analizleri, Katı Numunelerde Asbest Tür Tayini parametresinden yetkilendirme süreci; çöken tozun içeriğindeki liflerin tür ve konsantrasyonunun tayinine yönelik yapışkan bant üzerine toplama yöntemiyle gerçekleştirilen ve kontakt numune olarak adlandırılan numune alma ve analiz faaliyetlerini kapsamamaktadır.

1-b. İş Hijyeni Ölçüm Test ve Analizleri, Katı Numunelerde Asbest Tür Tayini parametresinden yetkilendirme süreci; toprak ve kayaçların içeriğindeki asbestin tayinine yönelik gerçekleştirilen numune alma ve analiz faaliyetlerini kapsamamaktadır.

2. İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analiz Raporu düzenlenmesine esas; katı malzemeden asbest numune alma faaliyetlerinin tamamının (örn; kentsel dönüşüm, gemi söküm, iş yerinde proses/söküm süreçleri ilgili numune alma vb); ‘Katı Numunelerde Asbest Tür Tayini’ parametresinden yetkilendirilen laboratuvar personeli tarafından yürütülmesi zorunludur.

Yetkili laboratuvar personeli tarafından alınmayan numunelerden elde edilen verilere göre düzenlenen İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analiz Raporlarının yasal geçerliliği bulunmamaktadır.

3. NIOSH NMAM 9002 ASBESTOS (bulk) by PLM metodu kapsamında; katı malzemeden temsil edici örnek almaya yönelik olarak (Metot Madde 1, 2 ve 3); ‘HSG 248 Asbestos: The Analysts' Guide: 2021; Bölüm 2/Başlık 4’ de yer alan katı malzemeden numune alma gerekliliklerinin (numune alma stratejileri, alınması gerekli numune sayısı, numune alma esnasında kontaminasyonu engellemeye yönelik uygulanan prosedürler, numune alınan alanın ve numunenin etiketlenmesi, numune alma ile ilgili tutulacak kayıtlar) dikkate alınması gerekmektedir.
4. NIOSH NMAM 9002 ASBESTOS (bulk) by PLM metodu kapsamında; metodun yalnızca numune alma bölümünden yetkilendirme başvurusu alınmayacaktır.
5. İş Hijyeni Ölçüm Test ve Analizleri, Katı Numunelerde Asbest Tür Tayinine yönelik olarak; uluslararası geçerliliği olan ve birbiri ile eşdeğer NIOSH-NMAM 9002, HSG 248 2/4+A2, ISO 22262-1 vb. deney metotları ile ISO 22262-3, VDI 3866-1 -VDI 3866-5 ve benzeri deney metotları kullanılmaktadır. Laboratuvarların ilgili deney metotlarından yetki alabilmesi için metot gerekliliklerine ek olarak aşağıda belirtilen ekipmanları temin etmesi ve şartları sağlaması gerekmektedir.

5-a. Rutin analiz süreçlerinde; refraktif indeks sıvılarının refraktif indis değerinin izlenebilir yöntemlerle doğrulanması (minimum haftalık periyotta) ve ilgili kayıtların muhafaza edilmesi gerekmektedir.

5-b. Stereo mikroskop kullanılan deney metotlarında; mikroskobun minimum 0,5 m/sn hava akışı sağlayabilen HEPA filtreli hava kabini içine yerleştirilmesi gerekmektedir. İhtiyaca yönelik laboratuvara özel tasarlanmış sistemlerin, sızdırmazlığının kullanım öncesi kontrolünün yapılması ve belgelendirilmesi gerekmektedir.

5-c. Numunelerin çift poşetten çıkartılması, dövme, öğütme gibi asbest liflerine maruziyete yol açabilecek elleçleme süreçlerinin minimum 0,5 m/sn hava akışı sağlayabilen HEPA filtreli çeker ocak/kabin altında gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

5-ç. Hava kabini/çeker ocaklarda yer alan HEPA filtrenin değişimi için kullanım sıklığına göre periyod belirlenerek, değişim işlemi kayıtlarının saklanması gerekmektedir. Laboratuvar ortamında yapılan müdahalelerde deneyde yetkili olmayan kişilerin sisteme müdahalesinin engellenmesi gerekmektedir.

5-d. Deneylerde kullanılan stereo mikroskop ve polarize ışık mikroskopları için periyodik servis bakım hizmeti alınması zorunlu değildir. Kullanıma bağlı oluşan ihtiyaç doğrultusunda (arıza oluşması vb gibi durumlarda) gerekli bakım hizmetlerinin alınarak, kayıtlarının muhafaza edilmesi gerekmektedir.

5-e. Numune alma personeli olarak en az iki kişinin yetkilendirilmesi ve numune alma faaliyetinin içerdiği risklerden ötürü aynı numune alma faaliyeti için en az 2 kişinin birlikte çalışacağı şekilde görevlendirme yapılması gerekmektedir.

5-f. Alınan numunelerin (hazırlık öncesi ham hali ve analizi tamamlanmış numune slaytları/SEM stub numunesi şeklinde) yapılan analizin tekrarlanmasına imkan verecek şekilde raporlama tarihinden itibaren en az 12 ay süre ile saklanması gerekmektedir.

6. İş Hijyeni Ölçüm Test ve Analizleri, Katı Numunelerde Asbest Tür Tayini parametresinden yetkili laboratuvarların dış kalite kontrol faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine yönelik uyması gerekli asgari hususlara aşağıda yer verilmiştir:

6-a. Katı numunede asbest tür tayini metotlarından yetkili laboratuvarların, dört yılı aşmayan aralıklarla en az bir kez; TS EN ISO/IEC 17043 standardından akredite YT sağlayıcısı tarafından düzenlenen programlara katılım sağlaması ve başarılı sonuç alması gerekmektedir.

Laboratuvarların kendi aralarında düzenlemiş oldukları LAK programlarına katılım ile elde edilen sonuçlar kabul edilmeyecektir.

6-b. Katılım sağlanacak YT programının; farklı numune türlerinin analizine yönelik (örn; 6 farklı asbest türünün analizine imkan veren numuneler ve asbest içermeyen numuneler) tur/turlardan oluşması gerekmektedir.

Birden fazla turdan oluşan test programları için, yalnızca 'katılım sağlanan tur sonucundan elde edilen' başarılı skor yeterli olmayıp, 'kümülatif olarak hesaplanmış skor cinsinden' başarılı sonuç elde edilmesi gerekmektedir.

6-c. Numune ön işlem süreçlerinin katılımcı laboratuvarın sorumluluğunda olduğu YT programlarının seçilmesi zorunludur.